

גיליון מס'

הדין והדיון

25 פסקי דין רבניים בנושאי משפחה

2010 חשוון תשע"א אוקטובר The Law and its Decisor: Rabbinical Court Decisions In Family Matters

גיליון
חצי יובל
בנושא רכוש

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן
THE RUTH AND EMANUEL RACKMAN CENTER
FOR THE ADVANCEMENT OF THE STATUS OF WOMEN
הפקולטה למשפטים אוניברסיטת בר-אילן

יד לאישה

סיוע לנשים עגונות ומסורבות גט

ממוסדות אור תורה סטון

The Monica Dennis Goldberg
Legal Aid Center and Hotline

פרסום זה התאפשר הודות לתרומתם הנדיבה של עו"ד רומי תיגור (QC) ורעייתו אסתר מלונדון, אנגליה
This publication was made possible through the generous support of Mr. Romie Tager, QC, and his wife Esther, London, England

דבר המערכת

הגיליון שאתם אווזים בידכם הוא הגיליון העשרים וחמישה של 'הדין והדין'. כידוע, את עשרים וחמש שנות הנישואין נוהגים לכנות בשם 'חתונת הכסף', וזאת ככל הנראה, משום שבגרמניה של ימי הביניים קיבלה האשה זר מכסף במלאת עשרים וחמש שנים לנישואיה. הדבר הביע, בין היתר, מעין הכרה ביחסים הטובים ששוררים בין בני זוג החיים יחד כה הרבה שנים (בקנה המידה של תוחלת החיים הממוצעת בימי הביניים).

'הדין והדין' אינו עוסק כידוע בחומרים המציגים יחסים הרמוניים בין בני זוג, אולם במקרה דנן החלטנו בכל זאת להקדיש במלואו את הגיליון העשרים וחמישה לענייני כסף ורכוש. פסקי הדין המובאים לפניכם מצטרפים לשורה ארוכה של פסקי דין שפורסמו בנושא בגיליונות הקודמים של 'הדין והדין'.

בשל המציאות המשפטית בישראל, הדיונים בענייני הרכוש כרוכים פעמים רבות בסוגיית מאבק הסמכויות שבין בתי הדין ובתי המשפט וכן בשאלת יכולת בני הזוג להתנות את מתן הגט או קבלתו בתנאים הנוגעים לכספים ורכוש. ההתייחסות לסוגיות אלה בבתי הדין אינה אחידה. הקוראים יוכלו לראות זאת הן בגיליון דנן והן בגיליונות הקודמים, בפרט במדורים: רכוש, מאבקי סמכות ותנאים למתן הגט. כך, למשל, נוכל לראות בפס"ד מס' 8 כיצד סידור הגט מותנה בידי הבעל - עברייני מין מורשע - בכך שענייני הרכוש יידונו בבית הדין, וסידור הגט אכן מעוכב עקב התנגדות האשה לכך. מנגד, בפס"ד מס' 10 קובעים בתי הדין שלא ניתן לעכב את סידור הגט לבעל שמחויב בנתינתו עקב תביעות כלכליות שונות, ויש לדון בהן לאחר סידור הגט.

מחלוקת זו משתקפת גם בפסק דינו של בית הדין הגדול (תיק 1-21-1267 מיום 28.8.02, לא פורסם). גם שם נידון מקרה של עברייני מורשע שלא שילם מזונות לבני משפחתו, ועם זאת תבע להטיל עיקולים על כספים של אשתו ולנהל את הדיון בענייני הרכוש, שנכרך בתביעת המזונות, בבית הדין הרבני. ביה"ד האזורי נענה לתביעותיו אלה, אך משנתקבל הערעור על כך בביה"ד הגדול, ספג ביה"ד האזורי ביקורת מפי הרב דיכובסקי: "התיק מתנהל ב'קטנות' ולא ב'גדולות'. במקום לדון בנושא הגירושין ולהכריע בו, עוסק ביה"ד בענייני רכוש ועיקולים. אני מסכים שניתן לפתור תיקים של עגינות, ע"י פתרון בעיית הרכוש. אבל אינני מסכים שפסה"ד לגירושין יושהה עד לפתרון הנושא הרכושי... יתר על כן, גם כשדנים בענין הרכוש, יש לראות את הדברים בראיה רחבה. כיצד ישפיע הדיון הרכושי על בעיית העגינות, ולא להתעסק בנושא הרכוש, כאילו זאת הבעיה היחידה... השקפתי בתיקים כאלו, כי יש לראות הבעיה ב'מאקרו' ולא ב'מיקרו', לראות הבעיה ב'גדול' ולא ב'קטן'. אינני מקבל את הדעה שיש לראות את הדברים אך ורק מבעד ל'חור של הגרוש', ולהתרכז בעיקולים ובפרטי הרכוש, תוך התעלמות מן הנפשות הפועלות ומן הבעיות של 'להיות או לחדול'."

שנה טובה וקריאה מועילה,
ד"ר עמיחי רדזינר
עורך ראשי

הדין והדין

פסקי דין רבניים בנושאי משפחה

The Law and Its Decisor

Rabbinical Court Decisions in Family Matters

גיליון מס' 25 חשוון תשע"א, אוקטובר 2010

מערכת הדין והדין

יו"ר המערכת: פרופ' רות הלפרין-קדרי, עו"ד סוזן וייס

עורך ראשי: ד"ר עמיחי רדזינר

עורכת: עו"ד בת-שבע שרמן-שני

חברי המערכת: עו"ד עדי שניט, עו"ד עדי רוז

מנהלת ומפיקה: עו"ד עטרה קניגסברג

רכזת מערכת והפצה: אילאל קומיי

עיצוב וביצוע גרפי: הסטודיו של מיכל

כתובת המערכת:

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן
הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 52900
טל. 03-5318895, פקס. 03-7360499
E-mail: rackman.center@mail.biu.ac.il
www.lawf.biu.ac.il/rackmancenter

סימני הבאת פסקי הדין:

פסק דין מלא:

תקציר:

פסק הדין בחלקו:

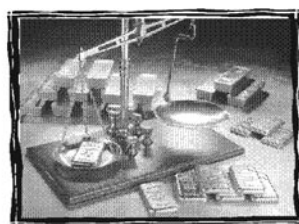
ראשי תיבות:

לכו"ע - לכולי עלמא	בזה"ז - בזמן הזה
לפי"ז - לפי זה	בע"כ - בעל כורחו/ה
עו"ס - עובד/ת	ג"פ - גט פיטורין
סוציאלי/ת	דמו"י - דת משה וישראל
פו"ר - פריה ורביה	דר"ת - דרבינו תם
פרש"י - פירוש רש"י	זמ"ז - זה מזו
צ"ב - צאן ברזל	חדר"ג - חרם דרבינו גרשום
שאל"כ - שאם לא כן	טו"ר - טוען/ת רבני/ת
שכ"ז - שאר כסות ועונה	טו"מ - טענות ומענות
שלו"ב - שלום בית	כ"ש - כל שכן
חו"ק - חופה וקידושין	

אין במובא כאן משום תחליף לייעוץ משפטי

©

כל הזכויות שמורות
ISSN 1565-4176

7/10

1. חלוקת רכוש שיש מחלוקת אם הינו משותף, במקרה של מרידת האשה; מעמדו של נכס הרשום על שני שם שני בני הזוג; מעמדו של חוק יחסי ממון.

בית הדין הרבני הגדול:

הרב **מנחם חשאי** – דיין, יו"ר
הרב **ציון בוארון** – דיין
הרב **ציון אלגברלי** – דיין

העובדות:

מדובר בערעור של האשה על פסק דין של ביה"ד האזורי בבאר שבע. פסה"ד קבע שמשום שהאשה עזבה את הבעל ולא ביצעה את חוביה כלפיו, הרי שהיא מורדת ואין לה שום זכות ברכוש של בעלה וגם אין לה זכות לכתובה. הרכוש שנפסק לטובת הבעל בלבד כלל: שתי דירות שהיו שייכות לו לפני הנישואין; בית שאמנם נרשם גם על שם האשה, אך ביה"ד קבע כי הוא שייך רק לבעל משום שנבנה מכספו (ובכך קיבל את טענת הבעל); סכום נכבד בחשבון הבנק המשותף.

האשה טענה בערעור כי ביה"ד התעלם מחוק יחסי ממון המעניק לה מחצית מכל הרכוש, מה גם שחשבון הבנק היה משותף והבית היה רשום גם על שמה. לטענתה, הגדרתה כמורדת אינה יכולה לשלול ממנה זכויות אלה ברכוש, אלא רק להפסידה את כתובתה.

נפסק:

הרב **מנחם חשאי**:

מעיון בפסק הדין נשוא הערעור עולה כי ביה"ד האזורי השתית את פסק דינו על פי אותם פוסקים שסוברים כי הרישום בטאבו אין בו משום הקנאה או בעלות לצד השני. ביה"ד האזורי כתב, כי הבעל רשם הבית גם על שמה משום פיוס, והנה יש פוסקים אחדים שפסקו שאם הבעל רשם את הבית גם על שם

האשה יש לראות ברישום משום נתונה מתנה לאשה.

בשו"ת "חתם סופר" חו"מ סימן קמ"ב: בנדון בעל בית שנתן בית לאשתו והעלה בערכאות על שמה. ודן שם החתם סופר בנוגע לבית זה בדבר ירושת הבעל אחרי מיתתה, ומשמע שתופס הוא בפשיטות שהבית שייך לה, וכן כתב המהרש"ם בתשובה ח"ה סימן ל"ח, בענין בית שנכתב על שם הבעל והאשה... ופסק המהרש"ם דמכיון דנרשם על שמה הוי שלה.

וכן מובא בפד"ר כרך א' עמוד 117 פסק דין של ביה"ד הגדול. כותב ביה"ד: "בשאלת הכוונה ברישום יש לקבוע לפי הנוהג והרגיל בדרך העולם בכל זמן וזמן. וידוע, שעכשיו נוהגים לרשום רכוש וביחוד דירה למגורים על שם שני בני הזוג. במכוון שלשניהם תהיה הבעלות על הרכוש. הרישום מורה שזה ששילם או שילם יותר נתן את היתרה בחלקו כמתנה לשני לכן אין לבטל בזמן הזה רישום המקנה ומחזיק בעלות לזה שנרשם על שמו, מתוך ספיקות אולי לא היתה הכוונה למתנה... לכן, בנידון דידן אין לנו להכנס לביירוים מי שילם את התמורה, גם אם הבעל שילם הכל עבור הבית מכיון שנרשם על שם שניהם, שייך הוא לשניהם בחלקים שווים, וממילא גם כל הכנסות הבית, הן של שניהם בחלקים שווים."

וכן מובא בפד"ר כרך י"ד עמוד 23: "הנה ידוע שיש בדבר מחלוקת הראשונים, ומספק אין להוציא מיד האשה. כפי שהעלה "התומים" בסימן ס"ב ס"ק ח', והאשה יכולה לומר קים לי כדעת הפוסקים שהרישום אכן מהווה מתנה וכל מה שרשום על שם האשה, היא המוחזקת והתפוסה בהם."

ביה"ד האזורי ציין בפסק דינו, כי רישום הבית גם ע"ש האשה נעשה משום פיוס ודרכי נעימות.

ב"כ המשיב טען בכתב התשובה לערעור וגם בדיון בביה"ד האזורי כי האשה לחצה אותו לרשום גם את הבית על שמה, אחרת תפרק את הנישואין.

לפי דברי המשיב היה כאן לחץ ולא נעשה מרצון. טענה זו לא הוכחה ואין לה סימוכין.

לענין מורדת, ביה"ד האזורי קבע כי האשה לא הכחישה דברי הבעל שאמר כי היא עזבה את חדר השינה וזרקה את בגדיה. האשה טענה שאינה יכולה לקיים איתו יחסי אישות כי לא מריח טוב.

הבעל ביקש דיון להביא הוכחות כי האשה מורדת ולא התקיים דיון להוכחות, אולם מאחר וקביעת ביה"ד כי האשה מורדת היא רק לענין שמפסידה כתובתה, הרי שהאשה שרוצה להתגרש ולא רוצה את כעלה אינה זכאית לכתובה, וזה לא כטענת ב"כ המשיב שהקביעה שהאשה מורדת היא גם להפסידה רכוש. [...]

לאור האמור, לדעתי האשה זכאית לקבל מחצית מכספי התמורה של הדירה המשותפת. הערעור מתקבל.

הרב אלגברלי:

מצטרף למ"ש עמיתי הרה"ג מנחם חשאי, בשים לב שהאשה מוחזקת במחצית הדירה והחשבון בבנק רשום על שם שניהם יכולה לומר האשה קים לי כדעת הפוסקים הסוברים שרישום הבעל מחצית הדירה ע"י האשה נחשב מתנה [...]

מצטרף לדעת עמיתי הרה"ג מנחם חשאי שליט"א מאחר והרבה פוסקים סוברים שהבעל מתכוון ברישום הדירה במחצית זכויותיה ע"ש האשה למתנה ולא לפיוס, ויש להוסיף גם שמנהג העולם כיום ברישום במחצית הזכויות הוא למתנה והמנהג השתרש כתוצאה מהעובדא שהמלכות מקפדת שאף בתי הדין יפסקו לפי חוק איזון משאבים ולכן בוודאי שכיום הבעל מתכוון למתנה ולא לפיוס בלבד. אחרת היה צריך הבעל לעגן זכויותיו באופן המקנה לו כל זכות בדירה ובהיעדר הנ"ל בוודאי שהתכוון למתנה.

וכן אין לומר אדעתא למיפק ומיהב לא יהיב לה בשל מרידתה, מאחר ויש מחלוקת הפוסקים אם אומרים בקרקעות ומעות אדעתא למיפק ומיהב לא יהיב לה, ואין לומר בדירה הרשומה ע"ש האשה ג"כ שנחשבת כמלבוש מאחר והמדובר בקבלן שמוכר לשני הצדדים באופן שווה ולא הבעל הוא המקנה אלא הקבלן ואם ניתן לטעון הוא רק כנוגע לכסף דאדעתא למיפק לא יהיב לה וכפי האמור מאחר והכסף לא נחשב מלבוש, האשה מוחזקת לומר קים לי כהפוסקים שהאשה מורדת לא מפסדת מתנות שאינן מלבושים, ומה גם כפי שכתבתי המנהג היום שהכסף ניתן במתנה גמורה ולמרות שהמנהג יסודי מכח העובדא שהמלכות מקפדת לאיזון זכויות בין הצדדים. ויצוין שהקביעה היא מצד המנהג ולא דד"מ [דינא דמלכותא] דינא שכידוע יש מחלוקת הפוסקים

אם אומרים דד"מ דינא וכן י"ל שכל שהמלכות מקפדת לכו"ע אומרים דינא דמלכותא דינא.

הרב בוארון (דעת המיעוט):

קראתי בעיון דברי עמיתי הדיינים, ויש לי בזה הרהורי דברים, שכן יש דעה הסוברת שמדור המיועד למגורים משותפים ניתן להגדירו כמלבושים ותכשיטים שלא ניתנו אלא ע"מ שתעמוד עמו וכו', ולא הבנתי מה שרוצה כב' הגר"צ אלגרבלי לומר שהקבלן הוא המקנה ולא הבעל, והרי הקבלן מוכר כן עם קבלת הכספים, ואת הכספים בנדון שלפנינו נתן הבעל לבדו ובודאי שמי שנותן את התמורה לנכס הוא הזוכה (בנדון שלפנינו קיים החשש שהלחץ מצד האשה לרישום מחצית הדירה על שמה היה משום שנתנה עיניה בגירושין).

לגופו של ענין, נראה לי שיש להחזיר אח התיק לכב' ביה"ד האזורי ע"מ לבדד יותר את הטענות לפיהן היה הסכם בין הבעל והאשה בדבר הזכויות שעל הנכס. כמו"כ לברר מן היסוד את העילות לגירושין ואשר נראה לכאורה שהענינים לא נתבררו כדי הצורך.

לסיכום: מחליטים ברוב דעות לקבל את הערעור.

תיק מס' 1-64-28962082
ניתן ביום ג' חשוון תש"ע (21.10.09)
הופיעו: ער"ד שלמה סבן (לאשה)
ער"ד הגר קליין (לאיש)

פסק הדין דן גם בנושאים הבאים: עילות גירושין וכתובה.

2. חלוקת רכוש על פי ההלכה כאשר האשה תובעת גם את כתובתה; טענת 'קים לי' לגבי מעשה ידה.

בית הדין הרבני האזורי חיפה:

הרב יצחק שמואל גמזו – אב"ד
הרב מיכאל בלייכר – דיין
הרב מאיר קאהן – דיין

העובדות:

העובדות מתוארות בפסה"ד. מפרוטוקול הדיון עולה שבכ"ב הבעל דרשה כי ביה"ד ידון על פי חוק בעוד שבכ"ב האשה דרש כי הדיון יהיה על פי דין תורה וטען כי עצם הגשת התביעה לביה"ד בידי הבעל

מלמדת כי כוונתו המקורית הייתה להתדיין לפי דין תורה. ביה"ד אכן פוסק על פי דין תורה, אך מציין שהיה מגיע לאותה תוצאה גם באמצעות סעיף 8 לחוק יחסי ממון.

נפסק:

הצדדים כבר נתגרשו והסכימו שבית הדין ידון בנושאי הממון לאחר הגירושין. תביעות האשה:

חלוקת הרכוש תבוצע ע"פ דין תורה וכל צד ישאר עם זכויותיו כולל הפנסיה וחסכוניות שצבר. וכן כספי הדירה הרשומה על שם שניהם יחולקו שווה בשווה.

לחילופין אם יחולקו זכויות האשה בינה לבין בעלה יש לקזז מחצית מ-33,000 ש"ח של ציוד בית מלאכה שמכר הבעל וכן חצי דירה בערד ששייכת לבעל.

בנוסף תובעת האשה כתובה ופיצוי בסך 90,000 ש"ח בערך ובנוסף תובעת דמי שימוש בדירה המשותפת בסך 96000 ש"ח לפי 32X3000 חודש עבור התקופה מחודש מרץ 2007 עד לחודש אוקטובר 2009 שהבעל דר בה לבדו.

טענות הבעל: הוא השקיע את כל חסכוניותיו ורווחים מעבודתו בקנית והרחבת הדירה ולכן ע"פ דין תורה מגיע לו חלק הארי של הדירה.

כמו כן האשה נטלה לעצמה את כל מעשה ידה לעצמה צברה כספים והעלימה אותם ולכן מגיע לבעל גם עפ"י ד"ת להתחלק בזכויותיה וחסכוניותיה.

ולכן לא יתכן שהאשה תחזיק את החבל בשני קצוות, מצד אחד תבקש מחצית הרכוש קרי הדירה ע"פ החוק ומצד שני תסרב להתחלק בזכויותיה ע"פ החוק ותבחר בדין תורה כדי לנשלו מזכויותיה.

בענין הכתובה טוען הבעל שהאשה מורדת ואין לה כתובה ובענין דמי השימוש טוען הבעל שהאשה עזבה את הדירה מרצונה ולא מגיעים לה דמי שימוש וגם לאחר סידור הגט הבעל לא היה זקוק לדירה גדולה כזו. אלא שלא רצה להשאיר אותה "הפקר". כמו כן מערער על תחשיבי השמאות בנושא ערך שכר הדירה.

הצדדים חלוקים ביניהם: לטענת האשה רק היא פרנסה את הבית ולטענת הבעל גם הוא פרנס ומציג קבלות על מקומות עבודה ועבודות פרטיות.

והנה לענין הרכוש – קרי הדירה – גם אם נצא מנקודת הנחה שהבעל אכן השקיע את רוב כספו בבניית והרחבת

הדירה, הרי אין חולק שהקרקע שעליו נבנתה הדירה נרכש ע"י שני הצדדים לפני 40 שנה. ולכן ע"פ דין תורה חלקה של האשה בקרקע הוא כדין נכסי מלוג ומפורש בשו"ע אבהע"ז סימן פ"ח סעיף ז' ובחלקת מחוקק שם סעיף י"א שאפילו בנה הבעל פלטרין (ארמון) על קרקע של נכסי מלוג של אשתו ודר בו זמן מועט וגרשה אינה צריכה לשלם לו את הוצאותיו. ולכן על פי דין תורה לא מגיע לבעל במקרה דנן רק מחצית מערך הדירה. רק אם היה מוכיח שדינה כמורדת היה מקום לטענתו.

גם בענין מעשי ידיה של האשה מכיון שיש להגדירן כהעדפה על ידי הדחק ויש בזה מחלוקת אם מגיע לבעל, ומקובל בזה לפסוק שאין להוציא מיד האשה המוחזקת עיין פד"ר א' עמ' 91, פד"ר ב' עמ' 207 ועוד. א"כ עפ"י דין תורה אינו יכול להוציא ממנה את הכספים שצברה ולא את זכויותיה.

מאידך גיסא אם האשה באה לתבוע מן הבעל סכומי כסף עבור כתובה ודמי שימוש יכול הבעל לטעון קים לי כדעת הסוברים שמגיעים לי מעשי ידיה שע"י הדחק ולכן יש לקזז סכומים אלו מתביעות האשה.

והנה לענין הכתובה נהוג בבית דיננו להצמיד סכומים הנקובים בלירות לדולר ולפי חשבוננו מגיע לאשה סך 3,333 דולר כהנחה שאינה מורדת ולענין דמי השימוש שמתאריך הפירוד ועד לגירושין מספק מכיון שהבעל טוען שהוא לא גרש אותה מן הבית והיא עזבה אין לחייבו בדמי שימוש.

באשר לתקופה מהגירושין ועד למכירת הדירה נראה שיש מקום לחייבו רק בסך 2,000 ש"ח לחודש, בגלל ביטול יחידת הדיור השניה כפי שטען הבעל, וזאת לתקופה של 18 חודש.

כמו כן טענת האשה על מחצית הדירה לא הוכחה.

ובענין הטענה של מחצית דמי בית המלאכה זה מסתכם בסך-15,500 ש"ח. והנה גם אם נצרף את כל הסכומים הנ"ל הסכומים הנ"ל אינם עולים יותר מ-70,000 ש"ח.

והנה לאמור לעיל זכאי הבעל מכוח טענת קים לי לקזז מתביעות האשה את כל הסכומים והזכויות שצברה מכח מעשי ידיה. ולפי המסמכים שהציג על חסכוניותיה ולפי תחשיבי פנסיה, אפילו נחשב רק לתקופה של חמש שנים – זה עולה לסך של קרוב ל-60,000 ש"ח

4. צו זמני להרחקת שני הצדדים
מדירתם המשותפת, כאשר במקביל
מתנהל דיון בבית המשפט.

בית הדין הרבני האזורי ירושלים:
הרב **חיים ש. רוזנטל** – אב"ד
הרב **סעדיה שרעבי** – דיין
הרב **בנימין לוי** – דיין

בית הדין הגדול:
הרב **חגי איזירר** – דיין, יו"ר

 נפסק:

בבית הדין האזורי:

לבית הדין הוגשה בקשה למתן החלטה
ע"י ב"כ הבעל, הבקשה הוגשה ב-2.9.09.
הואיל ואחד מחברי ההרכב לא היה בקו
הבריאות אי אפשר היה לקבוע תאריך
לדיון.

ביום שלישי כ"ו אלול תשס"ט (15.9.09)
לאחר שנודע לביה"ד שביום חמישי
יהיה הרכב בבית הדין, בית הדין קבע
תאריך להיום כ"ח אלול תשס"ט לשעה
10.00.

ומזכירות ביה"ד הודיעה לצדדים על
דבר הדיון.

אתמול כ"ז אלול תשס"ט שעה 13.14
נשלחה בקשה ב"פסק" לביה"ד ע"י ב"כ
האשה לדחות את הדיון בנימוק שנקבע
לצדדים דיון דחוף בביהמ"ש פ למשפחה
בשעה 11.30.

הבקשה הועלתה לביה"ד היום יום
חמישי כ"ח אלול תשס"ט (17.9.09).

אם הבקשה היתה בכנות מוחלטת אזי
היתה מתבקשת בקשה להקדים שעת
הדיון. זאת ועוד, בזמן שנקבע תאריך
לדיון בביהמ"ש בבקשת האשה היה
ידוע לצדדים גם לאשה שיש דיון בשעה
סמוכה לשעה 11.30 בביה"ד, ויכלו
לבקש שם דחיה בשעת הדיון, אבל לא
כן התנהלו הדברים. והביאו מי שהביאו
את המצב ל"התנגשות" מיותרת בין דיוני
ביה"ד לדיוני ביהמ"ש וכן לא ייעשה!
בדיון שהתקיים בית הדין העלו הצדדים
טיעוניהם ומתברר, שכל הסכסוך שזור
ב"סיפור" נוסף והוא המשך השכירות
של הדירה ע"י השוכרים הנוכחיים או
לחילופים אחרים כפי החלטת בית הדין
מא' אב תשס"ט (22.7.2009).

בית הדין שמע טיעוני הצדדים גם
בנושא המריבות בדירת המגורים ובית
הדין משוכנע שהמריבות הם לצורך

ותשלומים עד למכירת הדירה) יישאו
שני הצדדים בחלקים שווים.

ב. לגבי התשלום בגין שימוש בדירה
שעשתה האשה לאחר הגירושין – עד
למועד סידור הגט האשה אינה צריכה
להשיב שכר דירה שגבתה, אך לאחר
מועד סידור הגט, עליה להחזיר מחצית
הסכומים לבעל.

ג. על האשה להשיב לבעל מחצית
ההפרש בין שכר הדירה שהתקבל לבין
שכר הדירה ששולם בעבור הדירה
ששכרו הצדדים למגוריהם.

ד. נדחית תביעת האשה לסכומים שונים
שדרשה וקובע כי אלו נכללים בתביעת
המזונות הנדונה בבית המשפט.

ה. הבעל חייב לשלם מחצית יתרת
החובה בחשבון הבנק במועד הגירושין.

ו. האשה חייבת בתשלום שכר דירה
ראוי בעבור השימוש שעשתה בדירה
לאחר שהצדדים התגרשו.

ז. האשה חייבת בהוצאות המשפט של
הבעל.

בית הדין מביא נימוקים הלכתיים,
לפיהם מכיוון שהאשה התגוררה בבית
לאחר סידור הגט שלא בהסכמת הבעל,
השתמשה בדירה ומנעה מהבעל השימוש
בה שלא כדין (מפאת האיסור להתגורר
יחדיו לאחר הגירושין), עליה לשלם לו
מחצית שכר דירה ראוי. בית הדין דן
בסוגיה נוספת, ובוחן מה היה נפסק
אילו האשה לא הייתה מתגוררת בדירה
בעצמה אלא משכירה אותה לאנשים
אחרים, תוך שהוא מאזכר פסק-דין
שניתן על ידי הרב אלישיב, וקובע כי
הבעל יכול לגבות דמי שימוש ראויים
ממי שהוא רוצה, בין מהאשה ובין ממי
שגר בדירה במקומה. בית הדין מסיק
את התשובה מהלכות ירושה, ומציג
מקרה של אדם שהיה נשוי לאשה, סבר
שהיא יורשת ומכר את החלק שלכאורה
ירשה. לכשהסתבר לו שאינה יורשת
על פי הדין, היה עליו להשיב את כספי
המכירה אף אם פעל בתום-לב. מקל
וחומר, מסיק בית הדין כי במקרה של
הצדדים, האשה ידעה כי הדירה שייכת
אף לבעל וחרף האמור פלשה אליה
ועשתה בה שימוש, ועל כן עליה לשלם
לו דמי שימוש ראויים.

תיק מס' 1-24-040034126
ניתן ביום כ"ח חשוון תש"ע (15.11.2009)
הופיעו: עו"ד מאיר שכטר (לאשה)
עו"ד רחל גדרון-איקונומו (לאיש)

פסק הדין דן גם בנושא: מזונות.

לפי 1,150x12x5, א"כ בסך הכל יש כאן
בודאי סכום העולה על 70,000 ש"ח.

לאור כל הקיזוזים הנ"ל ולאור האמור
לעיל יש לדחות את תביעות האשה
לכתובה ולתשלום דמי שימוש הראויים
ומאידך יש לדחות את תביעות הבעל
לקבלת מחצית מזכויותיה של האשה.
ויש להוסיף שגם לטענת הבעל שמגיע
לו מזכויות האשה ע"פ חוק נראה לביה"ד
שלאור התנהלות העניינים הכספיים בין
בני הזוג לאורך השנים כאשר ה"שיתוף"
ביניהם היה בעייתי, יש מקום לפסוק
על פי סעיף (2)8, ואין להוציא מיד
האשה את זכויותיה אשר היא מוחזקת
בהם כולל זכויות הפנסיה.

על כן מחליט ביה"ד:

א) כספי תמורת מכירת הדירה יחולקו
שוה בשוה בין הצדדים והעיקולים
ההדדיים יוסרו.

ב) כל צד ישאר בזכויותיו האחרות
הרשומות על שמו.

ג) תביעות האשה לדמי שימוש וכתובה
נדחות.

תיק מספר: 577277/2
ניתן ביום י"ב בתמוז התש"ע (24.06.2010)
הופיעו: עו"ד רפאל עמיעד (לאשה)
עו"ד צהלה הלוי (לאיש)

פסק הדין דן גם בנושא: כתובה.

3. דיון בתביעות רכושיות שעלו לאחר
סידור הגט; משמעות השימוש בדירה
משותפת לאחר הגירושין.

בית הדין הרבני האזורי ירושלים:

הרב **חיים ש. רוזנטל** – ראב"ד
הרב **אברהם שיינפלד** – דיין
הרב **אליהו אברג'יל** – דיין

העובדות:

בית הדין דן בתביעות רכושיות שהגישו
הבעל והאשה זה כנגד זה. הבעל הגיש
תביעה לשכר ראוי בגין שימושה של
האשה בדירת הצדדים, ואילו האשה
הגישה תביעה לחיוב הבעל בתשלומים
שונים.

 נפסק:

בית הדין קובע את העקרונות לחלוקת
הרכוש שעל פיהם יהא על כונסי הנכסים
לערוך את חישוביהם הכספיים:

א. בתשלומי המשכנתא (חוב עבר

נפסק:

שקולים אחרים אלא בעקבות סכסוך וקרע בחיי הנשואין גרידא. הפרדת החשבונות מראה על קרע עמוק בחיי הנשואין שהיה עוד קודם לכן וההפרדה היא רק תוצאה והתחלה של קרע שאולי לא היה ניתן לאיחוי.

בנוסף מזה כ-15 שנה אין בין בני הזוג יחסי אישות דבר המלמד על ריקון חיי הנשואין וקרע עמוק מאוד. אף האשה הודתה שאין ביניהם חיי אישות זמן רב (עיין פרוטוקול מיום י"ט סיון תשס"ט 11.6.09 עמוד 2 שורה 51) "כמו שהוא (הבעל) אומר, מעל 10 שנים". אין ספק שכבר אז ידעו והרגישו הצדדים שפניהם לגירושין ואין מנוס מזה, כדברי הבעל שאמר שאז כבר רצה להפסיק את חיי הנשואין אבל בגלל שהילדים היו קטנים העדיף את טובת הילדים על טובתו הוא. די בשילוב שני דברים אלו לקבוע את מועד הקרע ביניהם לצורך איזון המשאבים אך יש להוסיף את דברי הבעל שכבר משנת 1992 היתה אף הפרדה כלכלית ביניהם ולא ניהלו משק בית משותף האשה קונה לעצמה את מוצרי המזון והפרידה את המצרכים משאר בני המשפחה במקרה, איכסנה מוצרי מזון רבים בחדרה וסירבה לכל שיתוף עם הבעל ובישלה רק עבור עצמה מהמצרכים שקנתה לה ואילו הבעל קנה מוצרים עבור כל בני המשפחה, כלומר כבר משנת 1992 קיימה את הפתגם "שלי שלי, שלך שלך". האשה מכחישה, אך מודה שקיימת הפרדה רכושית וכן שאין חיי אישות ביניהם כדברי הבעל.

עוד הגדיל הבעל ועשה מעשה ורכש בית בשנת 2001, לדבריו לקח הלוואה והוסיף את היתרה מקרן ההשתלמות וכך קנה את הדירה. הדירה נרשמה אך ורק על שמו, ריהט וסידר את הדירה ללא ידיעת אשתו, לא שיתף אותה בשום דבר. אף האשה הודתה שהוא עשה הכל ללא ידיעתה ושיתופה, דבר המוכיח עשרת מונים על ההפרדה הגדולה שהיתה ביניהם. כפי שכתב השופט ויצמן הובאו דבריו לעיל "ביצוע רכישות משמעותיות של נכסים באופן עצמאי מבלי ליידע את בן הזוג השני וכיוצא"ב. החל משנת 1992 מנהלים הצדדים חשבונות נפרדים בעקבות סכסוך ביניהם. האשה פתחה חשבון בנק על שמה אשר העבירה לחשבון זה את משכורתה וכן את כספי המל"ל שקיבלה עבור הילדים, פתיחת החשבון לא נעשתה בעקבות שקולים כלכליים או

הצדדים חלוקים באשר למועד הקובע לאיזון נכסי הצדדים. לדעת ב"כ הבעל התאריך הקובע הוא בשנת 1992 ולא יאוחר משנת 1995, ולדעת ב"כ האשה 12.08 המועד בו חלה הפרדה מוחלטת בין בני הזוג ואז עברה האשה להתגורר בדירה אחרת.

הצדדים נישאו בשנת 1983 ועל כן חל עליהן חוק יחסי ממון. בסעיף 8 לחוק סעיף קטן 3 נאמר שרשאי בית הדין בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, "לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה לפי שווים בשעת פקיעת הנשואין אלא לפי שווים במועד מוקדם יותר שיקבע".

העולה מדברים אלו שבנסיבות מיוחדות רשאי בית הדין לקבוע שאיזון שווי הנכסים שצברו בני הזוג לא יהיה לפי שווים בעת פקיעת הנשואין אלא במועד מוקדם יותר כמו תאריך הקרע שחל בין בני הזוג, הפרדה רכושית כלכלית וכו'.

בתמ"ש 3591/02 ש.צ. נ' ח.צ. תק-מש 2007 (4), 386 קבע כבוד השופט צבי ויצמן (הובא בסיכומי ב"כ הבעל): "בתי המשפט בפסיקותיהם החלו לגבש כללים לגבי הנסיבות בהם יוקדם מועד הקרע ויקבע בנקודת זמן המוקדמת למועד פקיעת הנישואין. כך נקבע שעל בית המשפט לבחון בין השאר מתי חל שבר בלתי ניתן לאיחוי ביחסי הצדדים או מתי הגיעו הנישואין לסיימם "דה פקטו", מהו המועד בו החלו בני הזוג בפועל להפקיד רכושם ולהתנהל התנהלות כלכלית עצמאית ללא קשר לבן הזוג האחר וכו'. לדידי אני סבור כי בכל הקשור לקביעת מועד הקרע יש לתת דגש ומשקל יתר להיבטים הכלכליים בחיי בני הזוג וליתן את הדעת ומירב שימת הלב לנסיבות דוגמת הפרדת חשבונות בנק בעקבות סכסוך בין בני הזוג, ביצוע רכישות משמעותיות של נכסים באופן עצמאי מבלי ליידע את בן הזוג השני וכיוצא"ב. ביהמ"ש יברר, איפוא מהי נקודת הזמן בה החלו בני הזוג לנהוג בנכסיהם מנהג "שלי שלי, שלך שלך".

החל משנת 1992 מנהלים הצדדים חשבונות נפרדים בעקבות סכסוך ביניהם. האשה פתחה חשבון בנק על שמה אשר העבירה לחשבון זה את משכורתה וכן את כספי המל"ל שקיבלה עבור הילדים, פתיחת החשבון לא נעשתה בעקבות שקולים כלכליים או

צבירת נקודות בהמשך הסכסוך. לאור כל הנ"ל בית הדין קובע ומחליט: אסור לשני הצדדים להיכנס לדירה המשותפת. בית הדין מורה בצו על הרחקת שני הצדדים מהדירה שברחוב ... עד להחלטה אחרת. החלטת בית הדין מא' אב תשס"ט (22.7.2009) שרירה וקיימת.

בבית הדין הגדול:

לפנינו בקשה לעכוב ביצוע של החלטת ביה"ד האזורי.

ראשית דבר עלינו לציין שעדיין לא הוגש ערעור על ההחלטה שאותה מבקשים לעכב. בית הדין החליט להרחיק את שני הצדדים מהדירה נשואת המחלוקת.

עד לפני ימים אחדים לא התגוררו הצדדים בדירה הנדונה.

האשה גרה בדירה שכורה.

ב"כ הבעל טוען שהאשה רוצה לתפוס זכויות בדירה הנדונה להוציא את הסמכות מידי ביה"ד.

בית הדין האזורי מנמק את החלטתו בכך שאין צורך לאשה בדירה אלא למטרה של צבירת נקודות בסכסוך.

היות שאין אנו בקיאים בפרטי המחלוקת כלל משום שאין לפנינו תיק ערעור לא נוכל לדעת אם יש הצדקה לעיכוב ביצוע. כמו"כ בהעדר תיק ערעור אין גם סמכות לביה"ד לפעול ולהחליט.

כמו כן לא ברור שהאשה פנתה לביה"ד האזורי לעכב ביצוע לכה"פ עד שתגיש ערעור.

לאור על הנ"ל הבקשה נדחית.

באזורי: תיק מס' 1-21-133-038885
ניתן ביום כ"ח אלול תשס"ט (17.9.2009)
בגדול: תיק מס' 1-53-040924029
ניתן ביום כ"ח אלול תשס"ט (17.9.2009)
הופיעו: עו"ד טו"ר ורדית רוזנבלום
י"ד לאשה" (לאשה)
עו"ד טו"ר אברהם וייס (לאיש)

פסק הדין דן גם בנושאים הבאים: מאבקי סמכות וסדרי דין.

5. קביעת מועד מוקדם לאיזון משאבים על פי סעיף 8 לחוק יחסי ממון, לאור מועד הקרע בין בני הזוג; המבחן למועד הקרע.

בית הדין הרבני האזורי חיפה:

הרב ישראל שחור - אב"ד

הרב דניאל אדרי - דיין

הרב יצחק אושינסקי - דיין

הקובעת כי ברור שהבעל אינו רוצה בשלו"ב, וכי למרות שהאשה אכן רוצה בו, הרי שתנאיה אינם מאפשרים את שיקום הנישואין.

✂️ נפסק:

דעת הרוב (הרבנים דומב והלוי):

תביעתה של האשה לשלו"ב אינה כנה וכל רצונה הוא בשימור המצב הנוכחי המחזק את מעמדה מול הבעל בעניין הרכוש. דבר זה מוכח משנאיתה לבעל, מן הנתק ארוך השנים ביניהם ומן העובדה שחתמה על הסכם פירוד.

גם אם אין לחייב אותה בגירושין, הרי שא"א לחייב את הבעל בשלו"ב ויש לקבוע כי הוא פטור ממזונותיה וממזורה וממילא יש להיעתר לתביעתו לפירוק השיתוף. על כן יש לבטל את הצו למדור ספציפי ולפרק את השיתוף בדירה. יש לחלק בשווה את הרכוש שנצבר על ידי הצדדים עד למועד הקרע שהוא יום תביעת הגירושין.

מעבר לכך, ביה"ד מחייב את הצדדים להתגרש משום שהאשה מאוסה על הבעל באמתלא ברורה "ועל פי הנפסק שבטענת מאוסה עלי באמתלא מבוררת לביה"ד, מחייבים בגט".

הנימוקים:

א. האשה מאוסה על הבעל בתכלית ובברור. כשם שיש לחייב את הבעל בגט בטוענת מאיס עלי באמתלת מבוררת, כך יש לחייב את האשה. הטוען 'מאוסה עלי' לרוב הפוסקים יש להתייר לו לישא אשה אחרת. בודאי יש לפטור את הבעל מחיובו במזונות האשה.

ב. יש להאמין לבעל הטוען כי האשה מקללתו. הצדדים מצויים כהליך גרושין ממושך קשה שבו לעיתים רבות, מציקים בני זוג זה לזה וקללות וגידופים הופכים לדבר שבגרה. כיון שהאשה מקללתו הרי שמגיעים הדברים למפורש בהלכה כעילה לחיובה בגירושין. ועוד, קללותיה מגלות שאיננה חפצה כלל בבעלה.

ג. "מחמת עצם תביעותיה הממוניות שלא בבית הדין, יש לראותה כעוברת על דת... ואמנם מתרחקים אנו מלדון בכזאת, מטעם שלא ניתן פינה ורשות לכל איש או אשה להתעולל עלילות ברשע, על רעיותו אשת בריתו או על בעלה אלוף נעוריה, כשאין כוונתו או כוונתה כנו וישרה. אולם בנדון דידן הרי זה להיפך ממש. שהאשה נאחזת בדין תורה לשליש ולרביעי, בבית הדין הרבני מבקשת היא "שלו"ב בית" ו"מדור ספציפי", ולעומת זאת את

קביעה זו עומדת בפני עצמה גם ללא קשר לדברים הקודמים בהם קבענו כי התאריך הקבוע הוא בסוף שנת 2000. דהיינו גם אם היינו מקבלים את עמדת האשה כי התאריך הקבוע הוא בשנת 2008, אין בכך כדי לתת לאשה זכויות בדירה מאחר והיא לא נרכשה מכספים משותפים או מאמץ משותף של שני בני הזוג.

על אחת כמה וכמה שכאשר קבענו כי התאריך הקבוע הוא סוף שנת 2001, הרי שהדירה נרכשה לאחר תאריך זה ואין לאשה שום זכות עליה לא על פי הרישום ולא על פי חוק איזון משאבים.

תיק מס' 1-24-4366
ניתן ביום כ' כסלו תש"ע (7.12.09)
הופיעו: עו"ד יוסף פנדרין (לאשה)
עו"ד טל זלץ (לאיש)

פסק הדין דן גם בנושא: עילות גירושין.

6. הגשת תביעה רכושית לבית המשפט מציבה סימני שאלה על כנות בקשתה של האשה לשלום בית; דחיית התביעה לשלום בית מביאה לביטול המדור הספציפי ולפירוק שיתוף; אין לפסוק מדור ספציפי לבני זוג שאינם חיים על פי ההלכה.

בית הדין הרבני האזורי תל-אביב:

הרב דב דומב - יו"ר

הרב אבירן יצחק הלוי - דיין

הרב יצחק זר - דיין

העובדות:

הצדדים נישאו בשנת 1981 ובמשך השנים הגיש הבעל שתי תביעות גירושין. בשנת 2006 חתמו בני הזוג על הסכם צופה פני גירושין הקובע כי האשה תישאר לגור בדירה עם ילדיהם. מאוחר יותר הגישה האשה תביעת מזונות ילדים לביהמ"ש ואילו הבעל הגיש לביה"ד תביעת גירושין וכרך בה תביעה לפירוק שיתוף בדירה. בתגובה הגישה האשה תביעה לשלו"ב ואכן ביה"ד נתן צו למדור ספציפי המונע פירוק שיתוף. שנה מאוחר יותר הגיש הבעל בקשה להורות לאשה לתת לו להיכנס לדירתם. האשה ענתה שהיא אכן מעוניינת בשלו"ב, אולם בשל חשש לפגיעה בה ובילדים היא דורשת שקודם לכן יעזוב הבעל את המאהבת שלו ויוכיח את כוונתו לשלו"ב אמיתי. לביה"ד הוגשה חוו"ד פסיכולוגית

זו האשה היתה מוציאה כסף מחשבון המשותף ולא מכניסה אגורה היות ויש לה חשבון נפרד משלה. אין מקום לבדוק מהן הנסיבות שגרמו להפרדת החשבונות. עצם העובדה שהחשבונות הופרדו מוכיחה מעל לכל ספק כי הקרע הלך והעמיק. זו תשובה לטענות ב"כ האשה בענין הנ"ל. כמאה עדים לקרע בלתי ניתן לאיחוי מוכיחה רכישת הדירה בשנת 2001 שהתבצעה באופן חד צדדי לחלוטין כמודגש לעיל.

אולם אין להתעלם מכך שעדין שמרו על מסגרת משותפת והמשיכו להיות יחד באותה דירה למרות המערכת הזוגית המעורערת. תביעת הגירושין נפתחה רק בשנת 2008, ומכאן שהבעל העדיף להשאיר את המצב בגדר של "שב ואל תעשה" למשך שנים רבות. משכך אין לקבל את ב"כ הבעל שיש להקדים את התאריך הקבוע לשנת 1992 או לשנת 1995 ומאידך אין לקבל את עמדת ב"כ האשה שיש לאחר התאריך הקבוע לשנת 2008. ונראה שיש לבחור את התאריך המוצע מה עוד שבשנת 2001 הבעל רכש דירה חדשה והיא נרשמה על שמו ולדבריו האשה כלל לא שיתפה פעולה בכל הנוגע למעבר לדירה חדשה.

לכן קובע בית הדין שהמועד לאיזון המשאבים בין בני הזוג הוא יום ה-31.12.2000. באשר לדירה השניה שרכש הבעל והרשומה על שמו בלבד, בית הדין מקבל את עמדתו שהדירה נרכשה בכספים שנקחו מאביו.

ברור לחלוטין שלא היתה כוונה לאב לתת לאשה מתנה כמקובל בזוגות רבים בתחילת הנישואין וכאשר הדירה נרשמת על שם שניהם, והראיה שכאן הדירה החדשה נרשמה על שם הבעל בלבד. מה עוד שהאב היה מודע היטב למערכת המעורערת רבת השנים.

אין לנו צורך להכריע האם כוונת האב היתה לתת מתנה לבנו או הלוואה. בדרך כלל מקובל שהורים המסייעים לילדיהם ברכישת דירה אין כוונתם הלוואה אולם כאן שמדובר בהחלפת דירה, יתכן מאוד שאין כוונת האב לתת לבנו דירה שניה במתנה אלא לסייע במימון ביניים עד שתמכר הדירה הישנה. בין כך ובין כך הכספים ניתנו לבן ואין לאשה חלק בהם, בין שניתנו כמתנה ובין שניתנו כהלוואה, ועל כן המסקנה ברורה לחלוטין שהדירה ברחוב... ב... הרשומה על שם הבעל בלבד היא רכושו הבלעדי ואין לאשה זכות בדירה זו.

עיקר תביעותיה הלכה למעשה, כלומר מזונותיה ומזונות בתה, תובעת היא במקביל בבית המשפט. כן לא יעשה. לפיכך יש להעמידם על עיקר הדין, ולקבוע כי הם חייבים להתגרש מטעם עוברת על דת".

ד. תביעתה של האשה לשל"ב לא נעשתה בתום לב. "הבא בשערי בית הדין בתביעה ומבקש את עזרתו, עליו לבא בידים נקיות. התובע חייב להביא את הנושא אודותיו הוא מבקש לדון בשלמותו, ראשו על כרעיו על קרבו ועל כל הכרוך בו. ... הדברים אמורים אפילו כלפי שני בתי דין דתיים, או כלפי שני בתי משפט אזרחיים, הדנים לפי אותה שיטת משפט (אלא אם כן לא ניתן על פי החוק לדון בכל מרכיבי הסכסוך בבית משפט אחד). המפצל תביעותיו כשאינו בכך הכרח, הרי הוא נוהג שלא בתום לב, ובמקרה כמו זה שבפנינו יש לדחות את שתי תביעותיו כאחד ועל הסף. נראה כי אף שנקבעה הלכה כי התובע הולך אחר הנתבע, אין הנתבע רשאי לפצל את בחירתו, ולהוליך את התובע, אף אם הוא תובע שתי תביעות שונות, לשני בתי דינים. כאשר אדם מבקש לפצל את תביעותיו בפני שתי ערכאות הדנות לפי מערכות הלכות וחוקיה שונים לחלוטין, גם כאשר מבחינה חוקית הדבר אפשרי, עולה קושי מהותי בעשיית דין צדק. חאשח דנן מבקשת לדון בשלום הבית בפני בית הדין הרבני הדין לפי דין תורה, ומצד שני לדון בתוכנו ובמרכיביו של שלום הבית, היינו מזונות האשה ומזונות הבת בבית המשפט. כיצד יעשה הצדק כאשר שתי ערכאות דנות באותה סוגיה ממש לאמור הבית בשלמותו, לפי שתי שיטות משפט שונות. כבר ציינו שופטים כי "לא הרי דיני ישראל הנידונים בבית המשפט האזרחי, כהרי דיני ישראל הנידונים בבית הדין הדתי. שונה הגישה, שונות דרכי הדיון, ושונה לפעמים גם התוכן הממשי של הפסק" (פ"ד ח 4). אדרבה ראוי היה לפי דין התורה, שהאשה שהיא התובעת שלום בית ומזונות, תלך אחר הבעל הנתבע, ולא להיפך שהיא תברור לה ותפצל את מקום הדיון כבחירתה השרירותית, ובזה כמעט נמצאת פוסקת לעצמה את הדין תחת אשר תלך אחר הנתבע. וכל זאת בתביעת שלום בית? הא ודאי בורכתא היא. ואולי אין האשה דנן מעוניינת ב'שלום בית' אלא ב'בית בשלמותו' והדברים מובנים". יתר על כן, בעבר

טענה האשה שאין לביה"ד סמכות להוציא כנגדה צו עכוב יציאה מן הארץ במסגרת תביעת שלום בית. "הרי לנו כי האשה המבקשת את עזרתו של בית הדין בהשכנת השלום בביתה, בוחרת אך ורק בסעד של מדור ספציפי, אבל בתביעות עיכוב יציאה ומזונות כופרת היא בריש גלי ובהתרסה בסמכות בית הדין, והזוהו הליך בתום לב?... כאשר אשה תובעת שלום בית בבית הדין הרבני, עולה מיד שאלת תום הלב כשהיא מפצלת את תביעותיה ומגישה את תביעת מזונותיה או מזונות ילדיה בבית המשפט. עתים שאין לבית הדין הרבני לחייב איש או אשה בשלום בית, כאשר מקצת מהענינים ביניהם אינם נידונים בחדא מחתא בערכאה אחת הוא בית הדין".

ועוד, האשה הגישה לביהמ"ש תביעה רכושית. "בקשה רכושית בבית המשפט הרי היא בהכרזה על רצון בגרושין, הזו היא האשה החפצה בשלום בית? מדוע לא הגישה ב"כ האשה בקשה זו גם לבית הדין? היש לה מה להסתיר? והזוהו הליך גרושין כנה ובתום לב?".

ה. תביעתה של האשה לשלום בית אינה כנה. היא אינה מעוניינת כלל בשל"ב והתביעה שלה הוגשה מתוך מגמה לשפר את כח המיקוח שלה בעניין הרכוש. ברור מהתנהגותה שהיא אינה מעוניינת כלל בבעל והיא פועלת להצר את צעדיו ולפגוע בו. סירובה להתגרש נועד לשמר את המצב הנוכחי שנוח לה. יש לדחות את חוות הדעת של הפסיכולוג הכותב כי האשה באמת ובתמים חפצה בשל"ב. האשה מונעת מהבעל לשוב לביתו ועל פי ההלכה הוא פטור ממזונותיה (רמ"א סי' ע' סע' י"ב) והיא אף מוגדרת כמורדת (רמ"א סי' פ' סע' י"ח).

האשה טוענת כי לבעל קשרים עם אשה זרה. הבעל מכחיש טענה זו לחלוטין.... האשה לא הביאה כל ראיה לטענתה. ואפילו לדבריה, אם יתברר שהבעל פנה לאחורת, לאחר שנישואיהם הגיעו לקי-צם ורעייתו מנעה עצמה ממנו, אין בפ-נייתו לאחורת אפילו כדי לחייבו בגט וכל שכן שלא לאבדו מזכויות הממון שלו, והדברים מפורשים בספר פסקי דין רב-ניים כרך א' עמ' 141.

כיון שבני הזוג אינם רוצים זח בזה, יש להחיל עליהם את הוראת רבינו ירוחם במישרים נתיב כ"ג חלק ח', כי שני בני זוג המורדים זה כופים אותם להתגרש. והוראתו כחויב ואף ככפיה, היא מנהג פשוט וברור בבתי הדין הרבניים...

נחתום פיסקה זו בדברי בית הדין חגדול בפד"ר י"ט עמ' 52: "על מנת לחייב בגט אין צורך בעשיית מעשה רע. בעל או אשה שאינם חפצים בשלום בית חייבים בגט. דרך אחרת אין. הרעיון של פרוד ללא גט אינו מקובל עלי, וכל שאינה רוצה בשלום בית מקום לחייב בגט".

"אבל אפילו אם ננקוט כי אין לחייב את האשה בגרושין, על כל פנים אין לחייב את הבעל בשלום בית עמה, ויש לקבוע כי על פי הדין הוא פטור ממזונותיה וממדרה... כבר הורה בית הדין הגדול: "נישואין שהגיעה לקיצם, ולא משנה באשמת מי, אין אנו עוסקים בהחייאת מתים, ואין טעם לתת הנשמה מלאכותית לנישואין שגוועו. כאשר תביעת המזונות הוגשה לבית המשפט, ובית הדין מתבקש לעסוק רק בנושא המדור, אני רואה בזה ניצול לרעה של הליכי בית דין. אפשר בדרך פלפול למצוא מקום למדור ספציפי גם במסגרת שלום בית, אולם כאשר האשה שמה מבטחה בבית המשפט בנושא המזונות, אין מקום לבית הדין להסתפק ב'שיריים' ולדון בענין המדור בלבד".

"לא נעלם מעיני, כי כנגד גישה זו, קיימת בבית הדין הגדול עצמו גישה הפוכה, שמרנית ומסורתית, שמצאה את ביטוייה בפסק דין שניתן ברוב דעות והורה: "כל עוד האשה אינה אשמה כלל בפרוד שהבעל יזם עקב הכרות עם אשה אחרת, לא ניתן לנשל את האשה מהדירה בה היא גרה היום". כבר עמדו רבים על המבוכה שיוצר חוסר אחדות דעים זה בתוך בית הדין הגדול, על בעלי הדין ומייצגיהם ואף על דיני בתי הדין האזוריים, באשר הפסיקה בסופו של הליך תלויה במוטב בפניו יבוא הערעור.

כדי לצמצם את המחלוקת, ולפחות במקרה שבפנינו ודומיו, נראה כי יש לומר - ודווקא ממקום של מסורת שמרנות וקנאות - שאין לפסוק מדור ספציפי הנובע מהוראת התורה והדת, והמנוגד לחלוטין לתפישה החופשית של חרות האדם ושליטתו על ממונו, כאשר אין בני הזוג מתעתדים לנהל את חייהם המשותפים על פי ההלכה. לענין זה ראה באוצר הפוסקים סי' מ"ט סע' ג' אות י"א כמה יגיעות יגעו וכמה טרחות טרחו האחרונים בהיתר סדור חופה וקידושין לבני זוג שברור שלא יחיו על פי ההלכה. וראה באריכות במאמרו של חבר בית הדין הגדול כבוד הרב

7. סמכות בית הדין לדון ברכוש שנכרך לתביעת גירושין, כאשר קודם לכן הוטל עליו עיקול בבית המשפט למשפחה.

בית הדין הרבני האזורי פתח-תקוה:

הרב **משה אוהנונה** – אב"ד
הרב **דוד מלכא** – דיין
הרב **יגאל לרר** – דיין

העובדות:

ביום 22.9.09 הגישה האשה לבית המשפט בקשה לעיקול בקשר לדירה, למכונית ולזכויות כספיות. ניתן צו עיקול שתוקפו היה 7 ימים בלבד.

ביום 1.10.09 הגיש הבעל תביעת גירושין לבית הדין הרבני אליה כרך גם את ענייני הרכוש, מזונות האשה והמשמורת.

רק ביום 7.10.09 הגישה האשה תביעה רכושית ותביעה למזונות לבית המשפט.

האשה טענה שיש לדחות את תביעת הגירושין של הבעל שכן לא עמדה בתנאי המבחן המשולש.

נפסק:

ביום י"ג תשרי 1.10.2009 הבעל פתח תיק לגירושין וכרך בו את עניין הרכוש והזכויות, מזונות האשה ומשמורת הילדים והסדרי ראייה.

ביום ג' שבט תש"ע 18.1.2010 התקיים דיון בו נשמעו טענות הצדדים לענין הגירושין, וכן לענין הסמכות. נתנה החלטה לפיה על הצדדים להגיש לביה"ד את סיכומיהם לטענת הסמכות תוך שבועיים. ביה"ד גם המליץ לצדדים לנהל מו"מ להסכם גירושין.

הוגשו סיכומי ב"כ הצדדים.

ב"כ האשה טוענת שיש לדחות את בקשת הבעל וב"כ המבקשים שביה"ד יקבע שהסמכות נתונה לביה"ד, הואיל ותביעתו לא עומדת במבחן המשולש של כנות תביעת הגירושין, כנות הכריכה, כריכה כדן ובתום לב.

האשה הגישה בקשה ביום 22.9.09 לבית המשפט, לעקל דירת המגורים, הרכב, וכן זכויות כספיות של הבעל. ביום 23.9.09 בית המשפט נתן צו עיקול זמני רק על מחצית מזכויות המפורטים של הבעל, והאשה נדרשה להמציא הבטחות

האשה. מנגד, אין לחייב אותה בגירושין. יש לקבל את תביעת הבעל לפירוק שיתוף.

הנימוקים: יש לדחות את נימוקי דעת הרוב. הבעל לא הוכיח כי האשה מקללת ומכה אותו והאשה מכחישה זאת. הבעל לא הוכיח מדוע האשה מאוסה עליו ויש לפחות מקום להסתפק כי הסיבה שהוא טוען זאת היא בשל העובדה שיש לו חברה, כטענת האשה.

לענין הטענה שיש להפעיל כאן את דינו של ר' ירוחם הן משום שהיא אינה רוצה בו, דבר המוכח מכך שהיא מקללת אותו, והן משום שהם מורדים זה על זה: לא ברור שהיא אינה רוצה בו. ברור שהיא כועסת עליו על שעזבה לטובת אשה אחרת. היא אינה מורדת בו. להפך, היא מבקשת שלו"ב (ולא ברור שזה רק מסיבות טקטיות).

לגבי טענת עוברת על דת: ודאי שחמור ללכת לערכאות, אך רוב הנשים עושות זאת משום שהן חושבות שיקבלו בביהמ"ש מזונות גבוהים יותר. מעבר לכך, הרי היא אינה מכשילה את בעלה שכלל אינו שומר מצוות.

אשר על כן לא ניתן לחייבה לגירושין. מנגד, לא ניתן לחייב את הבעל לשלו"ב. זאת משום שהאשה מונעת ממנו להיכנס לדירה והיא אף החליפה את מנעול הדירה. הבעל אינו יכול לחזור לבית ולכן יש לדאוג שיוכל לקבל מדור שקט. הדבר מחייב את פירוק השיתוף, משום ששימוש זכותו הקניינית של הבעל גוברת על זכותה של האשה למדור ספציפי.

יש לציין כי זכותה של האשה למדור הוא מחיוב המזונות, ולכן האשה נהגה באופן לא ראוי כאשר תבעה מזונות בבימ"ש, אך את זכאותה למדור תבעה בביה"ד. יש לבקש את הסעדים בערכאה אחת ולא לפצל את הבקשות.

תיק מס' 1-21-052928801
ניתן ביום ב' תמוז תשס"ט (24.6.2009);
הנימוקים ניתנו בנובמבר 2009.
הופיעו: עו"ד עידן גולדשטיין (לאשה)
עו"ד דוריס גולשה-נצר
ועו"ד רועי אשכרי (לאיש)

הערה: לפסה"ד המלא ראו www.rbc.gov.il/judgements/docs/400.doc

פסק הדין דן גם בנושאים הבאים:
עילות גירושין, תנאים למתן הגט,
מאבקי סמכות ומזונות.

אברהם שרמן שליט"א שנדפס בקובץ תורה שבעל פה תשנ"ט עמ' פ"ז-ק"ה. ומסקנתם כי ההזדקקות לתביעת שלום בית בכהאי גוונא הינה כדי לתקן ולחזק את דורנו החלוש, וכדי למנוע איסורים חמורים והתדרדרות מוסרית, וכדי למנוע יחס של שנאה ועוינות כלפי בית הדין, וכדי שלא ימסרו ענינים אלו לערכאות אחרות מלבד בית הדין. אם כן נאמר לנו איפכא בנדון דידן, שכאשר ברור שבני הזוג לא יחיו בהיתר, ואין בפסיקת מדור ספציפי משום צורך הדור ותקונו, אלא איפכא ממש, לא נקום לנו בקום ועשה, ונפסוק מדור ספציפי. ועוד יש לומר שאין לפסוק מדור ספציפי כאשר האשה הגישה תביעה כל שהיא בעניינה בבית המשפט. כי בעצם פנייתה לתביעת מזונות כבית המשפט איבדה את הזכות לתבוע סעד בבית הדין. זאת מחמת הוראת המהר"י קולון שהביא הרמ"א בחושן משפט סי' כ"ו סע' א'...".

ב"כ האשה טען כמה טענות ובכללן "כי מינוי כונס נכסים לאלתר בטרם נעשה איזון משאבים כולל. לענין זה נשיב כי אין לכרוך את פרוק השיתוף באיזון כלל משאבי בני הזוג, לענין זה ראה בסכום שבפסק הדין המצורף לתיק הצדדים, ואין כאן מקום וצורך להאריך בהלכה פשוטה זו.

בסעיף 9 תמה בא כח האשה כיצד עושה בית הדין שימוש בהסכם לבסוס טענה כי פני הצדדים לפרוד, ומאידיך מתעלם מהתחייבות הבעל ליתן לאשה זכות מגורים בבית. תשובתו בצידו והיא: התחייבות להענקת הדירה היא מהדברים בין בני זוג הטעונים אשור ומתן תוקף של ערכאת שיפוט, מה שלא נעשה במקרה דנן. מה שאין כן את גילוי כי פני בעלי הדין לגירושין, יכול בית הדין ללמוד מכל שבא לפניו, ולא יהא אלא גילוי דעת בעלמא. אדרבה תיגדל התימה להיפך, שהאשה היא העשיתה שימוש בהסכם זה בתביעתה למזונות הבת בבית המשפט, והשופוט בסעיף 53 לפסק הדין ציינה בהבחנה כי: "התחייבויות בענייני מזונות אינן דורשות אישור בית המשפט כדי להפכן להתחייבויות ברות תוקף, בדומה להסכמים בענייני ממון ורכוש על פי חוק יחסי ממון".

דעת המיעוט (הרב זר):

לאור המצב לא ניתן לחייב את הבעל לשלו"ב ולכן יש לדחות את תביעת

כמבוקש, תוקפו של הצו 7 ימים.
ביום 7.10.09 האשה הגישה לבית המשפט תביעת רכוש ומזונות אשה. תחילה נדון בכנות התביעה לגירושין. בדיון שהתקיים 18.1.2010 טען הבעל שהאשה מקללת מגדפת, היינו ביעוץ זוגי אצל גב'... והיעוץ הופסק, וכן צילם סרטונים על האלימות שלה. האשה טוענת שהבעל הפך לאלים ועצבני, מריר וכועס כלפיה וכלפי הילדים, מדבר עם נשים באינטרנט, הוא החליט שהוא רוצה להתגרש התעלל בה בנושא מזונות הילדים.

ביה"ד העיר, אין מה לעשות ואתם במצב שחייבים לגמור.

בבקשתה של האשה למתן עיקול ביום 22.9.09 כותבת האשה בסעיף ד': בחודש יוני 2008 הודיע המשיב למבקשת כי הוא מעוניין להתגרש ממנה. ובסעיף 14:

8. המבקשת החלה לסבול מיחס משפיל ומזלזל מצד המשיב שהשליט בבית אווירת פחד וטרור וכו', זכתה לקבל מטר צעקות קללות והשפלות לעיני הילדים ובסעיף 15: המבקשת ברחה לחדר שינה, המשיב אשר אחז בו טירוף, לקח פטיש והחל לשבור את הדלת החדר בו שהתה המבקשת וכו'.

ע"כ יש די והותר בדברים אלו כדי לקבוע כי תביעת הגירושין כנה ולמעשה ביה"ד נתן החלטת ביניים הממליצה על גירושין.

בענין כנות הכריכה, כבר נפסק כי מרכז הכובד במבחן המשולש הינו בשאלת כנותה של תביעת הגירושין. ככל שהקביעה כי תביעת הגירושין כנה חזקה יותר, כן יפחת הצורך בבדיקת כנות הכריכה רע"א 275/87 פלד נ פלד פ"ד מ"א (4) 518-520.

כדברי המלומד פרופ' רוזן [צבי] בספרו דיני המשפחה בישראל בפירוס 1990 עמ' 55, וז"ל: כנות התביעה לגירושין עשויה ברוב המקרים להיות ראייה כמעט מכרעת לכנות הכריכה.

לענין כריכה כדון, הבעל אכן כרך בתביעתו את ענין הרכוש ומזונות האשה כדון.

הואיל והבעל פתח בביה"ד את התיק ביום 1.10.09 ובו כרך את ענין הרכוש ומזונות האשה ומשמורת הילדים.

מאידך האשה פתחה התיק בבית משפט רק ביום 7.10.09 נמצא שהבעל קדם את האשה בתביעות של.

צו העיקול שניתן בבית משפט ביום 23.9.09 אין בכוחו לקבוע סמכות לבית

משפט, כל זמן שלא הוגשה תביעה לגופו של דבר, בפרט שהצו ניתן באופן זמני ותוקפו של הצו מוגבל - 7 ימים בלבד.

יש לציין כי בזמן שהאשה הגישה את תביעתה לבית המשפט כבר פג תוקפו של הצו.

לאור כל האמור ביה"ד קובע שהבעל עמד בתנאי המבחן המשולש, והסמכות לדון בגירושין, ברכוש ובמזונות האשה במשמורת הילדים והסדרי הראיה, נתונה לביה"ד הרבני.

תיק מס' 212327/1
ניתן ביום כ"ח באייר התש"ע (12.5.10)
הופיעו: עו"ד קטי ברדה (לאשה)
עו"ד יובל בדיחי (לאיש)

פסק הדין דן גם בנושא: מאבקי סמכות.

קבלת הדרישה כי מתן הגט יותנה בהענקת סמכות דיון בנושא הרכושי לבית-הדין.

בית הדין הרבני האזורי רחובות:

הרב נחום גורטלר - אב"ד

הרב אברהם שמן - דיין

הרב ציון אשכנזי - דיין

העובדות:

האשה הגישה תביעת גירושין כנגד בעלה, עברייני מין. הצדדים אינם חיים יחד מזה כמה שנים עקב כניסת הבעל לבית-הסוהר לתקופה ארוכה. הצדדים הסכימו להתגרש, אך הבעל דרש שהאשה תתחייב שאם יתנהל ביניהם דיון ממוני, הוא יתקיים בבית הדין על פי דין תורה. התקיימו מספר דיונים בפני בית-הדין בנושא זכויות האשה במשק.

נפסק:

הצדדים מתדיינים לפנינו כמה שנים בתביעת הגרושין של האשה נגד הבעל. הצדדים אינם חיים יחד מזה כמה שנים עקב כניסתו של הבעל לבית הסוהר לתקופה ארוכה עקב עבירות מין קשות שביצע נגד בני הבית. מוסכם על שני הצדדים כי על הצדדים להתגרש.

אלא שהבעל טען שהאשה יצרה חובות עליו ולקחה מזכויותיו במשק י'. לפיכך, דרש כל הזמן קודם מתן הגט שתתחייב האשה שבכל דיון ממוני אם יהיה ביניהם שהסמכות תהא לביה"ד הרבני לדון כפי דין תורה.

האשה סירבה לדבר וטענה שכל מה

שקבלה ממשק י' היה בגלל זכויותיה כחברה במשק. ביה"ד קיים מספר דיונים בעניין. בדיונים הופיעה גם האחראית מטעם משק י' הגב'... שאישרה שהצדק עם האשה ושהאשה אכן חברה מצד עצמה במשק י' ומה שקיבלה מן המשק קיבלה מכח זכויותיה היא ולא מכח בעלה.

בכל מקרה, ביה"ד קובע כי נוכח התדיינות הצדדים בעניינים אלו בארוכה, הסמכות החוקית לדון בענין הרכוש של הצדדים נתונה לביה"ד הרבני. ובמידה והבעל יתבע ע"י משק י' בגין מה שקיבלה האשה יהיה בזכותו החוקית לברר את תביעותיו בפני ביה"ד. ולפיכך, אין מקום לעכב את מתן הגט ועל הצדדים חובה להתגרש בהקדם האפשרי.

לאור האמור ביה"ד פוסק כדלהלן:

הצדדים חייבים להתגרש בהקדם.

קובעים מועד לסידור גט ביום ט"ז סיון תשס"ט 8.6.09 בשעה 8.50 על המזכירות לצרף הוראות לסידור גט.

הסמכות לדון ברכוש הצדדים נתונה לביה"ד כולל תביעה מצד הבעל באם יתבע ע"י משק י' בגין מה שקבלה האשה.

הערה (פרוטוקול הדיון מיום י"ח סיון תשס"ט, 10.6.09):

בפני הרב נחום גורטלר - אב"ד

הופיעו הצדדים.

ביה"ד לצדדים - האם מוכנים היום להתגרש.

הבעל - אומר שאני מוכן להתגרש היום אולם אני מבקש שביה"ד יבהיר בפס"ד שעניני מזונות הילדים ידונו לאחר הגט בביה"ד.

ביה"ד - מאחר וביה"ד דן במזונות הילדים והוציא פס"ד בענין הרי שלביה"ד הסמכות לדון בעניינים אלו גם לאחר הגירושין.

האשה - מגישה מסמך ומבקשת שביה"ד יבהיר בפס"ד שעניני המשק בי' הם בסמכות מנהלת המשק ולא בסמכות ביה"ד.

ביה"ד - הבהרנו את עמדתנו בענין בהחלטות קודמות וביה"ד לא ישנה החלטותיו.

האשה - ברצוני להתייעץ עם עו"ד שלי.

ביה"ד - אם כך היום לא יסודר גט בין הצדדים.

באזורי: תיק מס' 1-21-309961142
ניתן ביום י"א אייר תשס"ט (5.5.2009)
הופיעו: טו"ר דינה רייטישק מ"ד לאשה (לאשה)

פסק הדין דן גם בנושאים הבאים:
תנאים למתן הגט ומאבקי סמכות.

9. התרת נישואין אזרחיים בקביעה שאין בהם ממש, ועל כן גם סירוב לדון בתביעות הרכוש.

בית הדין הרבני האזורי באר שבע (החלטה ראשונה):
הרב ציון לוז-אילוז - דיין

בית הדין הרבני האזורי באר שבע (החלטה שנייה):
הרב גדעון שריון - אב"ד
הרב צבי בירנבאום - דיין
הרב ציון לוז-אילוז - דיין

העובדות:

פסק דין זה הוא המשכו של פס"ד 12 בגיליון 24. המדובר על כהן וגרושה שנישאו בנישואין אזרחיים בלבד, הבעל הגיש תביעת גירושין אליה כרך את ענייני הרכוש והילדים.

נפסק:

החלטה ראשונה:

לאחר שמיעת דברי הצדדים ולאחר עיון במסמכים השונים והואיל והאב הינו כהן שנשא גרושה בנישואין אזרחיים ביה"ד מחליט שילדי הצדדים המשותפים: ... ת.ז. ... ו. ... ת.ז. ... הינם חללים, ויש לרושם בהנהלת בתי הדין ברשימת פסולי כהונה. ויש להעביר החלטה זו לידי האב והאם.

החלטה שנייה:

בהמשך להחלטת ביה"ד מתאריך ו' כסלו תש"ע בסעיף ב' "אין ביה"ד נזקק לתביעת הבעל לפירוק שיתוף היות ובראי ההלכה אין כאן בעל ואשה". ביה"ד הזמין את הצדדים כאמור בסעיף 4 בהחלטה הנ"ל לדון בהיתר הנישואין. האשה לא הופיעה.

לצדדים נקבע דיון נוסף לתאריך ג' סיון תש"ע ולא נשלח אישור רפואי מוסמך להעדרה של האשה כולל האישור שנשלח ביום 18.5.10.

מעיון בתיק עולה שבנוסף לאמור לעיל הזומנה האשה למספר דיונים ולא הופיעה ונפסקו הוצאות בגינם לבעל. הבעל וב"כ מבקשים היתר נישואין היות ונישאו אר ורק בנישואים אזרחיים בידועם שנישואיהם כדמו"י אסורים עליהם מחמת כהן וגרושה.

לאחר העיון במכלול החומר שבתיק כולל הנימוקים לפסה"ד שניתן בתאריך

ו' כסלו תש"ע, ביה"ד מתיר את נישואי הצדדים וקובע שאין בנישואיהם האזרחיים ממש ומותר הבעל להינשא כדמו"י לאלתר.

תיק מס' 131656/4
החלטה ראשונה - ניתנה ביום ד' בסיון התש"ע (17.5.10)
החלטה שנייה - ניתנה ביום י"א בסיון התש"ע (24.5.10)
הופיעו: עו"ד רווח אור שבתאי (לאשה)
טו"ר שולמית וולפיש (לאיש)

פסק הדין דן גם בנושא: נישואין אזרחיים.

10. חיוב בגט בשל התרשמות ביה"ד כי התנגדות הבעל היא לצרכים כלכליים בלבד.

בית הדין הרבני האזורי ירושלים:

הרב ציון אלגרבל - אב"ד
הרב יעקוב אליעזרוב - דיין
הרב ח.י. רבינוביץ - דיין

בית הדין הרבני הגדול:

הרב שלמה דיכובסקי - דיין, יו"ר
הרב שלמה בן שמעון - דיין
הרב עזרא בר שלום - דיין

נפסק:

באזורי:

בפנינו תביעת האשה לחייב את הבעל בגט. לדבריה הוא מתעלל בה נפשית ולמעשה הם פרודים כבר מחיי אישות חמש שנים. לדברי הבעל פרודים כשלוש שנים, התברר כי לבעל יש אשה שהוא קשור איתה נפשית קיבל ממנה כספים וגם לן אצלה כמה וכמה פעמים, לדבריו הוא לן בחדר שני אצלה. האשה תובעת ג"כ להוציאו מהבית מאחר והבית רשום על שמה ואינה יכולה לסבול בעל שמתעלל בה נפשית והיא צריכה לשרת אותו הבעל היה נעדר הרבה מהבית בעבר ולדבריו הוא לן בחנות שלו ויש לו מקום ללון.

לאחר שמיעת דברי הצדדים ביה"ד מוצא כי מאחר ויש פערים גדולים בין הצדדים ויש רגלים מוכיחות כי הנ"ל קשור עם אשה אחרת וגם לן אצלה אך לדבריו, והוא נמצא בבית כדי לקבל זכויות אשר מגיעות לו לפי דבריו, נראה לביה"ד כי הבעל מעוניין בגירושין לא פחות מהאשה, ומעכב את הגט כך כדי

לא לך את האשה לתת לו זכויות בדירה הרשומה על שמה.

לאור זאת מדברי ביה"ד מוציאים צו הרחקה זמני האוסר על הבעל להכנס לדירת האשה אשר היא מתגוררת בה עד להוראה אחרת אשר תינתן ע"י ביה"ד.

בענין הגט ביה"ד פוסק שעל הבעל לגרש את אשתו ולא לעגנה בכדי, ובאם יש לו תביעות כספיות יוכל להגישם לביה"ד, אך אין לעכב את הגט ולעגן את האשה לאחר כמה שנים ארוכות של פירוד ממשוך ביניהם, יש לקבוע תאריך בעוד כחודש וחצי לדיון בהמשך תוקף צו ההרחקה ובבקשה לדיון בחיוב גט בהתאם.

בגדול:

המערער מלין על פסק דינו של בית הדין האזורי מיום ה' ניסן תשס"ה, שבו נקבע כי הוא סרבן גט, וחייב לתת גט לאשתו.

מפיו של המערער שמענו אך ורק כי הוא שואף לשלום בית. מה נעשה, ובכתב הערעור שהגיש בא כוחו, אין מילה אחת בנושא שלום בית, וכל הערעור נסב על הסדרת הגרושין.

מדובר בדירת מגורים הרשומה על שם המשיבה בלבד, ושלמערער טענות לזכאות בה. זהו הנושא האמיתי שבגללו לא מתבצע הגט. בית הדין האזורי קבע נכונה, שבנסיבות כאלו יש להתגרש תחילה, ונושא הרכוש ידון לאחר הגט. נסיונו של המערער להחזיר את הגלגל לאחור - מדובר בהחזרת הדברים לתקופה של לפני למעלה מחמש שנים, כשבית הדין האזורי קבע שעל הצדדים להתגרש, וכן החלטות נוספות שמיקדו את הסכסוך בענין הדירה והרכוש בלבד - נסיון זה אינו יכול להועיל לו. מדובר בסכסוך על רכוש בלבד, כששלום הבית חלף מזמן.

אי לכך צדק בית הדין האזורי במסקנתו לחיוב בגט על כל המשתמע מכך.

באזורי: תיק מס' 30727798-53-1
ניתן ביום כ"ז אדר א תשס"ה (7.3.2005)
בגדול: תיק מס' 048455513-21-1
ניתן ביום י"ד שבט תשס"ו (12.2.2006)
הופיעו: עו"ד טו"ר ורדית רוזנבלום (לאשה)
עו"ד מאיר שכטר (לאיש)

פסק הדין דן גם בנושאים הבאים: תנאים למתן הגט ועילות גירושין.

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן THE RUTH AND EMANUEL RACKMAN CENTER FOR THE ADVANCEMENT OF THE STATUS OF WOMEN

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן בפקולטה למשפטים שבאוניברסיטת בר-אילן הוקם מתוך רצון להשפיע על מעמד האשה בחברה הישראלית באמצעות קידום ידע ומחקר ודרך פעילות מעשית וישומית.

פעולות המרכז:

המרכז עורך ומפרסם מחקרים וניירות עמדה בנושאים הנוגעים לנשים בישראל ומעמדן, מפרסם פסקי דין רבניים, ועוסק במעקב חקיקה שוטף ובייזום וקידום חקיקה בענייני נשים. המרכז גם מממן תוכניות לימודים שונות באוניברסיטה הקשורות לנושאי נשים ולקידומן.

כמו כן אוסף המרכז ומעבד מידע ונתונים מכל תחומי החיים של נשים בישראל, עורך כנסים בתחום דיני המשפחה וביניהם הכנס השנתי לענייני נשים, משפחה ומשפט בישראל, ומקיים פרויקט העצמה לנשים בעלות עסקים קטנים פעילים. המרכז תומך ושותף פעיל במאבק למען העגונות ומסורבות הגט בין היתר באמצעות פעילות ב"עיקר"-הקואליציה הבינלאומית לזכויות העגונה ומסורבת הגט.

במסגרת מעורבותו בחברה הישראלית ותרומתו לה מממן המרכז את ייצוג המשפטי של נשים בבית הדין הרבני ובבית המשפט לענייני משפחה. הסיוע המשפטי מתבצע במסגרת קורס קליני לסיוע משפטי בפקולטה למשפטים, הכולל לימוד תיאורטי ועבודה מעשית בליווי התיקים המשפטיים.

כתובת המרכז: המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן
הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן רמת-גן 52900
טל: 03-5318895 פקס: 03-7360499
E-mail: rackman.center@mail.biu.ac.il
www.lawf.biu.ac.il/rackmancenter

יד לאישה

ארגון יד לאישה הוקם במטרה לסייע בפתרון בעיית העגונות ומסורבות הגט בישראל. הארגון פועל בדרכים משפטיות ועוזר לנשים המבקשות להתגרש מבעליהן בבית הדין הרבני. בארגון עובדות טוענות בית דין מוסמכות ע"י משרד הדתות להופיע בבית הדין הרבני, אשר תפקידן לייצג לאשה וליידע אותה על זכויותיה, לייצגה בבית הדין הרבני, לתמוך בה וללוותה במערכת הבירוקרטית עד למתן הגט. הארגון מעסיק גם עורכות דין המגישות תביעות תקדימיות בתחום מסורבות הגט והעגונות, כולל תביעות נזיקין נגד הבעל הסרבן והמסייעים לו.

בנוסף ניתן ייעוץ משפטי חינם בתחום דיני המשפחה לכל פונה נזקקת. הסיוע המשפטי בבית הדין ובבית המשפט ניתן בתשלום סימלי. בנוסף לפעולותיו בבתי הדין ובבתי המשפט, הארגון מעורב במספר פרויקטים מחקרניים, חקיקתיים וחברתיים, שמטרתם להביא לפתרון כולל לבעיות העגונות ומסורבות הגט.

סניף תל-אביב: רח' שילה 7 תל-אביב 64688
טל. 03-6951899/902
פקס. 03-6956022

אתר אינטרנט: www.yadlaisha.org.il
כתובת אי-מייל: yadlaisha@yadlaisha.org.il

מס' חינוך בכל הארץ: טל. 1-800-200-380
סניף ירושלים: רח' פייר קניג 33, תלפיות, ירושלים
טל. 02-6710876/743
פקס. 02-6728901